

suretiyle, diğer rehinli alacaklılarla yapılan anlaşmalardan en uzun vadeliğine tabi oluyor. Rehinli alacaklılarla bir anlaşmaya varılamamışsa, bu husus da komiserin gerekçeli raporuna işleniyor.

KONKORDATO İHTİYACI NASIL DOĞDU?

Konkordato, esas itibarıyla iflas erteleme müessesesinin yerine ihdas edilmiş olup, ekonomik darboğaz içinde olan şirketlerin (borca batıklık, sermaye yetersizliği) iflas etmeden ticari hayatlarına devam etmelerinin sağlanması, batıp yok olmalarının önüne geçilmesi olarak öne çıkıyor. Kriz dönemlerinde veya kriz yaşayan işletmelerin geçici bir önlem ile ticari faaliyetlerinin tekrar kazandırılması amaçlanıyor.

Başta, iflas erteleme müessesesinin çeşitli nedenlerle başarılı uygulanamaması olmak üzere, son altı ayda reel piyasada yaşanan finansal sıkıntı ve kur/faiz riski ile karşı karşıya kalan birçok işletme çeşitli sorunlar yaşıyor. Global kriz de eklenince piyasalarda karamsar bir hava esiyor.

Yaşanan ekonomik sıkıntılar karşısında bir dizi tedbirler alınıyor olmasına rağmen yeterli olamıyor veya uygulamada sıkıntılar yaşanıyor. Gerek kur, gerekse faiz olarak öne çıkan riskler maalesef gündemden düşmüyor. Bu da, piyasada bazı finansal sorunlara yol açmış bulunuyor. Hem faizler yükseldi, hem de kredi muslukları kısıldı, buna bağlı olarak nakit akışı geriledi, çekler vadesinde ödenemez hale geldi.

Borca batık veya sermaye yetersizliği yaşayan ve iflas etmek istemeyen iyi niyetli firmalar acil çözüm beklentisi içerisine girdi. Bu anlamda, ihtiyacı olan firmalara geçici bir önlem ile ticari faaliyetlerinin tekrar kazandırılması amacıyla revize edilerek tekrar hayata sokulan konkordato müessesesi son günlerin modası olarak gündemin ilk sıralarında yerini almış görülüyor. Görülüyor ki, ihtiyacı olan iyi niyetli firmalar dışında ihtiyacı olmayan kötü niyetli kişiler de bu müesseseden yararlanmak için başvuruyor. Burada, iyi niyetli veya kötü niyetli kişiyi ayırma görevi mahkemeler ve konkordato komiserlerine düşmekte.

SERMAYE YETERSİZLİĞİ NEDİR?

Ticaret Bakanlığı tarafından 15 Eylül 2018 tarih ve 30536 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmış olan “6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 376'ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ” ile anonim ve limited şirketler ile sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 376'ncı maddesi kapsamında sermayenin kaybı veya borca batık olma durumlarında uyulacak usul ve esasları düzenlemek amaçlanıyor.

Tebliğ genel olarak incelendiğinde, esasen TTK madde 376 hükmünün genişletilmiş bir tekrarından ibaret olduğu görülüyor. Bu hükümle, TTK 376. madde kapsamında sermaye kaybı veya borca batık olma durumuna ilişkin yapılan hesaplamalarda, “henüz ifa edilmemiş yabancı para cinsi yükümlülüklerden doğan kur farkı zararlarının dikkate alınmayabileceği” düzenlenmiş bulunuyor.

Borca batık durumda olmanın

işaretleri, yıllık ve ara dönem finansal tablolardan, denetime tabi şirketlerde denetim raporlarından, erken teşhis komitesinin raporlarından, yönetim organının belirlemelerinden ortaya çıkabilir. Şirketin borca batık durumda bulunduğu şüphesini uyandıran işaretler varsa, yönetim organı, aktiflerin hem işletmenin devamlılığı esasına göre hem de muhtemel satış fiyatları üzerinden bir ara bilanço çıkarır.

Yönetim organı, hem işletmenin devamlılığı esasına hem de aktiflerin muhtemel satış değerlerine göre çıkarılan ara bilanço üzerinden aktiflerin şirket alacaklarını karşılamaya yetmediğine karar vermesi ve ilgili mevzuatta belirtilen tedbirleri almaması halinde şirketin iflası için mahkemeye başvurur.

YENİ TEBLİĞ İLE YENİ BİR SIKINTI

Yukarıda bahsedilen yeni tebliğin en önemli kısmı, TTK madde 376 hükmünün genişletilmesiyle “kur farklarının dikkate alınmayabileceği” hususu, bir zorunluluk getirmemekte olup takdir yetkisini beklentilere göre şirketlere bırakmakta. Bu durumun, yasal tabloların hazırlanması bakımından vergi uygulamaları ve muhasebe standartlarında özellikle kur farklarına ilişkin uygulamalar prensip olarak aykırı olacağı açıktır. Zira bu uygulamada finansal tablolar gerçeği yansıtmayacaktır.

Bu durumun TTK madde 515'te düzenlenmiş olan “dürüst resim ilkesi” ne de açık bir aykırılık oluşturacağı görülüyor. Ayrıca, Vergi Usul Kanunu'na (VUK) göre değerlendirme hükümleri mevcudiyetini korumakta olup, vergi mevzuatına ve ticaret kanunu mevzuatına göre farklı bilançoların düzenlenmesine yol açacaktır. Söz konusu aykırı uygulama ile sistem dışına çıkılması, uzatılmadığı takdirde ancak 1/1/2023 tarihine kadar söz konusu olabilecektir.

Günümüzde yaygın olanı “adi konkordato” olarak öne çıkıyor. Adi konkordato, borçlarını, vadesi geldiği hâlde ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan herhangi bir borçlu, vade verilme veya tenzilat yapılmak suretiyle

